

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/114/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6718205340
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6718205340.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, v spore žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., Mýtina 48, 811 07 Bratislava, K.: XX XXX XXX, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtina 48, 810 07 Bratislava, proti žalovanej U. N., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom J. XXXX/XX, XXX XX Y. - A., o zaplatenie 1 971,29 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 19Csp/173/2018-147 z 27. februára 2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti žalobu zamietol (III. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (IV. výrok) p o t v r d z u j e.
- II. Žalovanej n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 27. 02. 2019 konanie v časti o zaplatenie sumy 70,- Eur s príslušenstvom zastavil (I. výrok); žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 371,70 Eur spolu s úrokom z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 1 441,70 Eur od 05. 12. 2015 do 01. 10. 2018; s úrokom z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 1 371,70 Eur od 02. 10. 2018 do zaplatenia s tým, že súd prvej inštancie povolil žalovanej splácať dlžné sumy až do úplného vyrovnania v mesačných splátkach vo výške 55,- Eur, splatných vždy do 20. dňa v mesiaci, pričom prvá splátka bude splatná do 20. dňa v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (II. výrok) a vo zvyšnej časti žalobu zamietol (III. výrok). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 46,28 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania (IV. výrok).

Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že právny predchodca žalobcu U. úverová banka, a.s., K.: XX XXX XXX, (ďalej aj „právny predchodca žalobcu“) sa žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 1 971,29 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 05. 12. 2015 do zaplatenia s odkazom na Zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX uzavretej medzi spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s., IČO: 35923130 a žalovanou dňa 12. 08. 2014.

Uznesením č.k. 19Csp/173/2018-85 zo dňa 07. 01. 2019 súd prvej inštancie pripustil zmenu strán sporu na strane žalobcu tak, že z konania vystúpil žalobca U. úverová banka, a.s. a na jeho miesto do sporu vstúpil ako žalobca Intrum Slovakia s.r.o., K. XX XXX XXX.

Žalobca podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 22. 02. 2019 vzal žalobu späť sčasti ohľadne sumy 70,- Eur s príslušenstvom, a to vzhľadom na zaplatenie sumy 70,- Eur dňa 01. 10. 2018 žalovanou. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 39, § 565, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 52 OZ v znení účinnom do 31. 03. 2015, § 53 ods. 6, 9 OZ v znení účinnom do 31. 12. 2014, § 9 ods. 1, 2, 9, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných

úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. 03. 2015 (ďalej aj „ZoSÚ,“ resp. „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 9a ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších právnych predpisov, § 1 ods. 1, § 3 ods. 1 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej aj „Nariadenie Vlády SR“) v znení účinnom do 31. 08. 2014.

Súd prvej inštancie konštatoval, že v časti o zaplatenie sumy 70,- Eur s prísl. žalobca zoberal žalobu späť, preto konanie v zmysle § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) zastavil.

Pretože žalovaná účinne nepoprela žiadne skutkové tvrdenia žalobcu, súd prvej inštancie nepovažoval za sporné medzi stranami sporu žiadne skutkové tvrdenia žalobcu. Súd prvej inštancie mal preukázané, že dňa 12. 08. 2014 uzatvorila žalovaná ako dlžník so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. Zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanej vo výške 2 000,- Eur, pri celkových nákladoch 1 349,80 Eur; počte 60 mesačných splátok, fixnej ročnej úrokovej sadzbe: 25,00 %; prvej splátky splatnej 20. 09. 2014 a ďalších splátok splatných vždy do 20. dňa v mesiaci a termíne konečnej splatnosti: 08/2019 (ďalej aj „Zmluva o úvere“).

Podľa článku IX./ bod 12.2 (Vyhlásenie okamžitej splatnosti pôžičky) bol Consumer Finance Holding, a.s. oprávnený v prípade riadneho a včasného nesplácania splátok žiadať od žalovanej zaplatenie celej pohľadávky, ak je žalovaná v omeškaní s úhradou jednej splátky, alebo čiastočného plnenia jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace, a to za podmienok uvedených v § 53 ods.9 a § 565 OZ. Žalovaná uhradila z úveru pred podaním žaloby sumu 558,30 Eur a po podaní žaloby 70,- Eur, celkom sumu 628,30 Eur.

Žalovaná bola „Predžalobnou upomienkou“ dňa 28. 09. 2015 vyzvaná na úhradu dlžných splátok s upozornením na možnosť zosplatenia úveru. Oznámením zo dňa 29. 11. 2015 bolo žalovanej oznámené zosplatenie úveru. Dňom 05.12. 2015 sa žalovaná dostala do omeškania so zaplatením zosplateného úveru.

Podľa názoru súdu prvej inštancie ustanovenie (čl. V) Zmluvy o úvere, v časti o výške úrokov, je neplatné pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39, § 3 ods. 1 OZ).

Súd prvej inštancie uviedol: „Nezodpovedá všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi neprímerané až úžernícke úroky. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úroku treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval. Predovšetkým však treba porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/57/2005, ZSP 35/2010). Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne nestanovia, do akej výšky je možné pri peňažnej pôžičke dojednať úroky, z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o pôžičke, nakoľko i tu platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Je nepochybné, že neprímerane vysoké úroky, dojednané pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlom správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprímerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 26/2011 zo dňa 26. 04. 2012). Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31. 07. 2009).

V predmetnej veci súd zistil, že priemerná a obvyklá výška úrokov pri nových obchodoch - spotrebiteľských úveroch poskytnutých na obdobie 1 až 5 rokov podľa webovej stránky W. v období augusta r. 2014 bola 10,72 % a teda v Zmluve o úvere dojednaná výška úrokov (25 %) takmer 2,5-násobne a teda podstatne a v rozpore s dobrými mravmi prevyšuje obvyklé úroky na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Podporne súd poukazuje napr. na v zásade konštantnú

rozhodovacia prax (najmä odvolacích) súdov, ktoré skonštatovali, že vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako 100% oproti priemeru bank a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu je neobhájiteľné viac ako stopercentné navýšenie ceny úveru oproti priemeru bánk. (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co 313/2010 z 09. 11. 2010, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/112/2017, sp.zn. 17Co/26/2015, sp.zn. 3Co/105/2014, sp.zn. 3Co/151/2013, sp.zn. 3Co/151/2013, sp.zn. 17Co/26/2015, sp.zn. 3Co 3/2011 z 12. 10. 2011).

Súdu je z jeho vlastnej činnosti známa argumentácia žalobcu (predovšetkým pri podaných odvolaniach), kedy žalobca argumentuje tým, že výška dojednaných úrokov neprevyšuje maximálnu prípustnú výšku odplaty podľa § 53 ods. 6 Obč. Z. v spojení s § 1a Nariadenia Vlády SR. V danom prípade ust. §1a Nariadenia Vlády SR nie je možné ani aplikovať, nakoľko bolo účinné až po uzatvorení Zmluvy o úvere. Ja potrebné podľa názoru súdu rozlišovať pojem „úroky“ a pojem „odplata“, nakoľko pojem „odplata“ je podstatne širší ako pojem „úroky“. Odplatou sa v zmysle § 1 ods.1 Nariadenia vlády rozumie nielen úrok, ale aj poplatky a akékoľvek iné odplátne plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov (napr. náklady na doplnkové služby). Je teda logické, že tolerovaná výška „odplaty“ je vyššia ako tolerovaná miera samostatných „úrokov“, ako len jednej z viacerých zložiek „odplaty“. Rozpor s dobrými mravmi sa môže týkať aj plnenia, ktoré je v súlade s právnymi predpismi, a teda aj pokiaľ by takto dojednaný úrok bol v súlade s § 53 ods.6 Občianskeho zákonníka, môže byť v rozpore s dobrými mravmi (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 23Co/276/2015 z 20. 02. 2017). Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 15Co/276/2018 zo dňa 13. 03. 2019, v ktorom sa konštatuje, že: „Odplata za úver je vyjadrením skutočnej ceny spotrebiteľského úveru, zahŕňajúcej nielen úrok z úveru, ale aj všetky poplatky a akékoľvek náklady účtované veriteľom spotrebiteľovi v súvislosti s poskytnutím úveru..... Niet pochýb, že odplata je pojem širší než úrok z úveru. Úrok z úveru je iba jednou zo zložiek, ktorá vstupuje do výpočtu odplaty za úver (RPMN).“ ... „Právnym názorom, ako zastáva odvolací súd, sa riadil pri rozhodovaní aj okresný súd, keď úrokovú sadzbu dohodnutú medzi účastníkmi, ako jednu zo zložiek, ktorá síce vstupuje do výpočtu RPMN (odplaty za úver), hodnotil osobitne a to s prihliadnutím na Národnou bankou Slovenska zverejňované priemerné úrokové miery z úverov...“ Pripustiť výklad o úrokovej sadzbe a RPMN, aký zastáva žalobca, nie je správny, a vo svojej podstate by bolo možné ho hodnotiť ako obchádzanie zákona, či nekalú obchodnú prax veriteľa. Napr. v danom prípade by sa žalobca mohol uchýliť k úrokovej sadzbe až vo výške 45,7% ročne a podľa jeho názoru by stále išlo o sadzbu primeranú a prijateľnú, lebo je v zhodne, resp. neprevyšuje RPMN. Neuvádzať iné náklady pri výpočte RPMN ako úrokovú sadzbu, resp. nulovou hodnotou, môže byť zámer veriteľa, ktorý do úrokovej sadzby schováva aj ďalšie náklady s cieľom získať nezákonné výhody aj na úkor dlžníka - spotrebiteľa (napr. v prípade uplatňovania úroku z omeškania veriteľom z tzv. kapitalizovaných úrokov, kedy v úroku by mohli byť zahrnuté aj poplatky a iné náklady, ktoré ale úročiť úrokom z omeškania nemožno“.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel súd k záveru o neplatnosti časti Zmluvy o úvere a to v časti dojednaných úrokov, nakoľko dojednané úroky v zmluve boli na úrovni takmer 2,5-násobku obvyklej výšky úrokovej miery podľa stránky NBS v danom období za obdobné spotrebiteľské úvery, čo je v rozpore s dobrými mravmi a preto priznal žalobcovi nárok voči žalovanej len na (i) zaplatenie sumy 1 371,70 Eur, ktorá zodpovedá rozdielu medzi výškou istiny poskytnutého úveru 2 000 Eur a sumou 628,30 Eur, zaplatenou žalovanou, a tiež (ii) nárok na zaplatenie úrokov z omeškania v zákonnej miere 5,05 % ročne od 05. 12. 2015, kedy bolo nesporné že žalovaná už bola v omeškaní so zaplatením zosplateného úveru, a to z dlžných istín tak ako sú výroku II uvedené, kedy súd zohľadnil aj úhradu 70 Eur po podaní žaloby, pričom súčasne umožnil žalovanej ako samotne žijúcej matke troch maloletých detí s príjmom do 500 Eur postupné splácanie dlžnej sumy vo výške 55 Eur mesačne až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie čo i len jednej splátky bude mať za následok splatnosť celého plnenia (výrok II.). S postupným splácaním nakoniec súhlasil aj žalobca, aj keď tento súhlas doručil až po vyhlásení rozsudku. Vo zvyšnej časti (úroky s prísli.) súd žalobu zamietol (výrok III.).“

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255, § 256 CSP. Pri hodnotení úspechu žalobcu vychádzal zo sumy 1 441,70 Eur ako súčtu sumy, v ktorej mal žalobca úspech (1 371,70 Eur) a sumy, v ktorej žalovaná zavinila zastavenie konania v dôsledku čiastkovej úhrady po začatí konania (70,- Eur). Žalobca mal prevažný úspech (73,14 %), a teda v zmysle § 255 CSP má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej, ktorá mala v spore úspech v menšej pomernej časti (26,86 %), súd prvej inštancie preto priznal žalobcovi nárok voči žalovanej na náhradu trov konania v miere 46,28 %, ktorá zodpovedá rozdielu medzi pomerným úspechom žalobcu a pomerným úspechom žalovanej.

O konkrétnej výške náhrad trov konanie rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, konkrétne do výroku, ktorým súd prvej inštancie vo zvyšnej časti žalobu zamietol (III. výrok), žalobca podal včas odvolanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok prvoinštančného súdu a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 529,59 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05% p.a. zo sumy 529,59 Eur od 05. 12. 2015 do zaplata, to všetko formou mesačných splátok vo výške 55,- Eur, splatných vždy do 20. dňa v mesiaci, pričom prvá splátka bude splatná do 20. dňa v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť s tým, že omeškanie s plnením či i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Uviedol, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 2000,- Eur, ktorý sa zaviazala vrátiť v 60 pravidelných mesačných splátkach. Navýšenie úveru predstavuje len zmluvne dojednaný úrok vo výške ročnej úrokovej sadzby 25,00%. Odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nachádza svoje vyjadrenie v RPMN vo výške 25,00% zhodne s dojednanou úrokovou sadzbou, nakoľko jedinou odplatou poskytnutého úveru je len zmluvný úrok. Výška priemernej hodnoty RPMN pre úvery vo výške od 1500,- Eur do 6500,- Eur vrátane so splatnosťou od 1 do 5 rokov zverejnená naposledy v čase uzavretia úverovej zmluvy MF SR v súlade s ust. § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v Súhrnných informáciách o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1.štvrtrok 2014 so stavom ku dňu 31. 03. 2014 predstavovala 18,90% tak, ako je táto hodnota uvedená v úverovej zmluve (priemerná hodnota RPMN).

Súdna prax zaujala názor, že postup súdu podľa § 3 ods. 1 OZ má miesto len vo výnimočných situáciách, napr. v prípade šikanózneho výkonu práva účastníkom zmluvného vzťahu. Korektív dobrých mravov nesmie byť na ujmu princípu právnej istoty a nesmie neprimerane oslabovať subjektívne práva účastníkov vyplývajúce z právnych noriem.

Nie výška úrokovej sadzby, ale celková výška odplaty vyjadrená prostredníctvom RPMN je rozhodujúcim faktorom pre ustálenie celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom.

Veličina vyjadrená prostredníctvom RPMN predstavuje celkovú odplatu spojenú s úverom, t.j. navýšenie úveru, ktoré je povinný dlžník veriteľovi zaplatiť a tento faktor je rozhodujúci pre ustálenie primeranosti odplaty.

Výška dojednanej odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru v úverovej zmluve 25,00% neprevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch podľa ust. § 53 ods. 6 OZ platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy a je v súlade so zákonom stanovenou maximálnou výškou odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa ust. § 1a ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 platného a účinného od 01. 09. 2014.

Napriek skutočnosti, že uvedené pravidlo maximálneho stropu výšky odplaty nebolo v čase dojednania úverovej zmluvy v platnosti, je toho názoru, že pokiaľ sám zákonodarca považuje odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi do výšky 2x priemernej RPMN za akceptovanú, v takom prípade výška dojednanej odplaty dojednaná v predmetnej úverovej zmluve, nemôže byť označená za neprimeranú a v rozpore s dobrými mravmi.

Dojednaná odplata v úverovej zmluve vo výške 25,00% nepresahuje 2x váženého priemeru priemerných hodnôt RPMN za všetky typy spotrebiteľských úverov zverejneného MF SR v Súhrnných informáciách o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1.štvrtrok 2014 so stavom ku dňu 31. 03. 2014 vo výške 17,99% a zároveň nepresahuje 2x priemernej výšky RPMN zverejnenej MF SR v Súhrnných informáciách o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1.štvrtrok 2014 so stavom ku dňu 31. 03. 2014 vo výške 18,90% pre obdobné úvery. Dojednaná odplata je primeraná, v súlade so zákonom a s dobrými mravmi.

V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Co/181/2017-74 zo dňa 25. 01. 2018, sp.zn. 5Co/298/2017 zo dňa 13. 02. 2018.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

4. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku (III. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (IV. výrok) ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

5. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

7. Súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty žalobcu v odvolaní.

8. Odvolací súd konštatuje, že žalobca v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, okolnosti alebo argumenty, ktoré by neboli predmetom skúmania prvoinštančného súdu a s ktorými by sa prvoinštančný súd náležite nevysporiadal. Dokonca možno konštatovať, že neuviedol ani žiadny konkrétny relevantný právny dôvod a ani žiadny konkrétny relevantný skutkový dôvod, spochybňujúci správnosť napadnutého rozhodnutia.

9. Odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle ustanovenia § 380 ods. 1 CSP je viazaný odvolacími dôvodmi, ktoré sa v posudzovanej veci týkali nesprávneho právneho posúdenia súdu prvej inštancie týkajúceho sa zmluvného úroku vo výške 25% s odkazom na Zmluvu o úvere.

10. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej skutkový stav (zistený aj na základe podkladov predložených stranou) podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či sa právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval).

11. Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalobcu Consumer Finance Holding, a.s. so sídlom Hlavné námestie 12, Kežmarok, IČO: 35 XXX XXX uzatvoril so žalovanou dňa 12. 08. 2014 Zmluvu o poskytnutí najľahšej pôžičky, Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanej vo výške 2 000,- Eur, pri celkových nákladoch 1 349,80 Eur; počte 60 mesačných splátok, fixnej ročnej úrokovej sadzbe: 25,00 %; prvej splátke splatnej 20. 09. 2014 a ďalších splátok splatných vždy do 20. dňa v mesiaci a termíne konečnej splatnosti: 08/2019.

12. Pokiaľ okresný súd pri rozhodnutí vychádzal z premisy, že Zmluvu o úvere uzavretú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou treba klasifikovať ako zmluvu spotrebiteľskú a následne skúmal, či zmluva obsahuje obligatórne náležitosti, považuje odvolací súd za vecne správne.

13. Odvolací súd konštatuje, že v posudzovanej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je názor, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu prichádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany tej osoby, ktorá uzatvárala právny úkon s dôverou v určitý, druhou stranou jej prezentovaný skutkový stav.

14. Ustanovenia § 9 ods. 1, 2 ZoSÚ explicitne vymedzujú obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako aj jeho písomnú formu.

15. Podstata argumentácie žalobcu spočíva v jeho tvrdeniach, že výška úrokovej sadzby 25 % ročne nie je v rozpore s dobrými mravmi.

16. Odvolací súd konštatuje, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore

s dobrými mravmi (contra bonos mores). Dobrými mravmi sa rozumie súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú presadzované rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. Výkon práv musí byť v súlade so základnými a všeobecne rešpektovanými zásadami mravného poriadku demokratickej spoločnosti (so zásadou slušnosti, poctivosti, čestnosti, vzájomnou úctou, toleranciou, dôverou atď.).

17. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu obmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 OZ alebo ustanovenia § 39 OZ je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané a až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % proti priemeru bánk.

18. Na rozdiel od toho v rozpore s dobrými mravmi je právny úkon, ktorý nezodpovedá mravným zásadám, prípadne kultúrnym a spoločenským normám, ktoré sú všeobecne prijímané v určitej spoločnosti a vytvárajú tak všeobecnú mienku o tom, čo je touto spoločnosťou akceptovateľné a považované za poctivé konanie. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon vtedy, keď odporuje takým pravidlám správania sa, ktoré nemajú povahu právnych noriem. (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 9. 2010, sp. zn. 4 Cdo 62/2009)

19. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom prvoinštančného súdu, že v posudzovanej veci úroková sadzba vo výške 25% ročne je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje priemernú úrokovú sadzbu v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek, ktorá v kalendárnom mesiaci august 2014 bola v priemere vo výške 10,72%, (v III. štvrtroku 2014 v priemere 10,53%), a teda ju prevyšovala o cca 133,21%.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je v rozpore s dobrými mravmi. Preto ak súd prvej inštancie považoval úroky predstavujúce viac ako 133,21 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (ako to vyplýva z internetovej stránky NB: <http://www.nbs.sk/sk/statisticka-udaje/udajove-kategorie-sdds/urokove-sadzby/priemerne-urokove-miery-z-uverov-obchodnych-bank>) v rozpore § 3 ods. 1 OZ, postupoval správne.

21. Podľa ustanovenia § 39 OZ je neplatnosť právneho úkonu založená jeho nedovolenosťou, ktorá môže spočívať buď v tom, že právny úkon je v rozpore so zákonom (nielen s Občianskym zákonníkom) alebo s dobrými mravmi. O právny úkon odporujúci zákonu (contra legem) ide vo všeobecnosti vtedy, keď úkon zákon výslovne zakazuje, teda keď právny úkon je v rozpore so zákonným zákazom. O prípad právneho úkonu zákon obchádzajúceho ide vtedy, ak právny úkon smeruje k dôsledkom, ktoré síce výslovne zakázané nie sú, ale ich neprípustnosť je možné vyvodiť zo zmyslu a účelu zákonnej úpravy.

22. Podľa názoru odvolacieho súdu Zmluva o úvere v časti dohodnutej úrokovej miery teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto je v tejto časti neplatná, keďže odporuje zákonu (§ 39 v spojení s § 41 ods. 1 OZ). Vzhľadom na uvedené je potrebné predmetný úver považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ.

23. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukázal na vyjadrenie výšky RPMN v súlade so zákonom, odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru neodôvodnil nesúlalom RPMN s ustanovením § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ, ale rozporom dohodnutej úrokovej miery s dobrými mravmi. Odvolací súd zdôrazňuje, že v posudzovanej veci sa jednalo o absenciu platne dojednanej úrokovej sadzby v zmysle § 9 ods. 2 písm. i/ ZoSÚ, pričom absencia čo i len z jednej náležitosti zmluvy

o úvere v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetného úveru.

24. Vzhľadom na uvedené odvolaciu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku (III. výrok) ako vecne správny potvrdiť (§ 387 ods. 1, 2 CSP) vrátane výroku o trovách konania (IV. výrok), pričom okresný súd správne prihliadol na čiastočný úspech žalobcu v spore podľa ustanovenia § 255 ods. 2 CSP a zároveň na procesné zavinenie žalovanej na zastavení konania sčasti v dôsledku zaplatenia sumy 70,- Eur po začatí konania (§ 256 ods. 1 CSP) .

25. Odvolaním nenapadnuté výroky rozsudku okresného súdu (I, II. výrok) zostali nedotknuté (§ 367 ods. 2 CSP).

26. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ust. § 396 ods. v spojení s § 262 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí“. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ust. § 255 ods. 1 CSP. V tomto prípade bola v odvolacom konaní plne úspešná žalovaná, zásadne by teda mala nárok aj na náhradu trov odvolacieho konania. Pretože však zo spisu odvolací súd nezistil, že by žalovanej v odvolacom konaní nejaké účelne vynaložené trovy vznikli, odvolací súd jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).